

Asia: VN/13979/2023

Hallituksen esitys laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (Suurjänniteverkkohanke)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO SUURJÄNNITEVERKKOTYÖRYHMÄN EHDOTUKSEKSI LAIKSI SÄHKÖMARKKINALAIN MUUTTAMISESTA (SUURJÄNNITEVERKKOHANKE)

Pohjois-Karjalan kauppakamari haluaa osoittaa tukensa työryhmän raportin työlle ja tarvittavalle laki-, sekä säädösuudistukselle. Pohjois-Karjalassa toimii tuotannollisia yrityksiä, joiden toimintaan uudistuksella voi olla merkittävää vaikutusta. Laissa olisi selkeästi todettava, että se mahdollistaa nykyisten ja tulevien yritysten toimimisen siten, että alueen elinvoima ja vetovoima vähintään paranevat ja alueilla jo olevien ja kehittyvien elinkeinojen toimintaedellytykset säilyvät.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan sähköön siirtoverkon toimivuutta ja riittävyttä energiamurroksen perustana ja Suomen keskeisenä kilpailuetuna vahvistetaan. Tärkeiden teollisuuden keskittymien sähkönsiirtotarve ja kohtuulliset sähkönsiirtokustannukset varmistetaan investointien mahdollistamiseksi. Ohjelman henki on myös se, ettei olemassa olevan teollisuuden toimintaedellytyksiä heikennetä.

Kauppakamari pitää ehdottoman tärkeänä vallitsevan oikeustilan selventämiseksi sitä, että sähkömarkkinalain muutoksessa huomioitaisiin joko säännöstasolla tai yksityiskohtaisissa perusteluissa mahdollisuus muuttaa suurjännitteinen jakeluverkko liittymisjohdoksiksi esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, että suurjännitteisen jakeluverkon ainut käyttäjä olisi kiinteistön tai kiinteistöryhmän sisäinen verkko. Erillistä linjaa koskevassa sääntelyssä huomioidaan uusien voimalaitoskokonaisuuksien ja uusien kulutuskohteiden lisäksi toiminnassa oleviin voimalaitoksiin, voimalaitoskokonaisuuksiin ja teollisuuslaitoksiin sekä näiden välisiin sähköverkkojärjestelyihin liittyvät käytössä olevat tekniset yhteydet ja toiminnalliset riippuvuussuhteet. Erillisten linjojen muodostamista ei saa rajoittaa ainoastaan pienimuotoiseen sähköntuotantoon sekä suurjänniteverkkoon.

Liittymisjohdon määritelmän sekä sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuutta koskevan 4 §:n 3 kohdan osalta on erittäin tärkeää, että liittymisjohdon määritelmä sekä 4 §:n 3 kohta mahdollistavat toiminnassa olevien tuotantoyksiköiden liittymisen erillisillä linjoilla toiminnassa olevaan kulutuskohteeseen, jolloin sekä tuotantoyksiköt että kulutuskohde liittyvät samanaikaisesti

verkonhaltijan verkkoon joko yhteisellä tai toisen omistamalla liittymisjohdolla, jossa kuljetetaan sähköä sekä tuotantoyksiköiltä verkonhaltijan verkkoon että verkonhaltijan verkosta kulutuskohteeseen. Tämä on erityisen tärkeää esimerkiksi Pankakoski Mill Oy:n tehtaan toiminnan jatkamisen kannalta, joka työllistää suoraan ja epäsuoraan satoja henkilöitä Pohjois-Karjalassa.

Pohjois-Karjalan kauppakamari vaatii lisäksi, sähkömarkkinalain muutoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa huomioidaan, että liittämispisteen sähkölaitteiden ja -laitteistojen omistus- tai hallintaoikeus voi olla myös olla muulla taholla kuin liittyjällä tai vain toisella liittyjällä.

Finngordin työryhmä on pitänyt tärkeänä jatkoselvittää toimenpiteitä, jotka voisivat mahdollisesti hillitä tarvetta uusien siirtoyhteyksien rakentamiseen. Pohjoiskarjalan maakuntakaava on pitkälle ulottuvan ajanjakson vuoksi mahdollisimman mahdollistava. Päästötön energiantuotanto ja muut ilmastovaikutukset muuttuvat pitkällä aikavälillä laskennallisesti negatiivisiksi. Suurjänniteverkkojen rakentamisessa tulisi huomioida teollisten investointien ja tuulivoiman rakentamisen lisäksi raskaan liikenteen tulevaisuuden jakelu- ja latausinfran maa-alueiden osana tauko- ja levähdysinfran rakentaminen. Tämä palvelisi monikäytön osalta myös puolustusvoimien tarvetta. Vetyinfran ratkaisut tulevat nopeutumaan samoin kuin muiden uusien mahdollisuuksien energiantuotanto alueella, mukaan lukien pienydinvoimalat.

Tuuli- ja aurinkovoiman rakentamisen mahdollistaminen tulisi huomioida siten, että ratkaisut tutkaongelmiin on saatu tehtyä. Pitkällä tähtäimellä uusiutuvan energian paikallinen tuotanto ja 400 kV sähköverkko on saatava koko maakuntaan – myös maakunnan eteläosiin ja sieltä Imatralle. Finngordin suunnitelmien tulisi yksiselitteisesti mahdollistaa kaikki mahdolliset kannattavat tuulituotantoalueet ja työskennellä jatkossakin sen puolesta, että sähköverkko ei rajoita tällaista kehittämistä tai teollisia hankkeita.

Esimerkiksi Kiteellä ekologiset sähkötuotantohankkeet ovat tällä hetkellä luonto-, ympäristö-, ym. selvitysvaiheessa. Mm. Datacenter -hankkeita olisi tulossa, joita nykyinen 110 kV -verkkolinjan ja sähköasemien kapasiteetti ei mahdollista. Myös Keski-Karjalan alueelle tulisi mahdollistaa merkittävän kokoluokan tuulivoimapuistoaluetta. Aurinkovoimaloiden aluetaloudelliset vaikutukset ovat huomattavasti pienemmät verrattuna tuulivoimaan.

Toivanen Antti
Pohjois-Karjalan kauppakamari